

CHƯƠNG 5 – ITERATION (Vòng lặp)

1. Cập nhật biến (Updating variables)

- Định nghĩa: thay giá trị biến dựa trên chính giá trị hiện tại (thường dùng cho bộ đếm hoặc tổng).

```
1 x = 0
2 x = x + 1 # tăng x thêm 1
3 x = x - 2 # giảm x 2
```

- Giải thích:

Khi Python thực hiện $x = x + 1$ nó đọc giá trị hiện tại của x , tính $x + 1$, rồi gán kết quả lại cho x . Nếu x chưa tồn tại (chưa khởi tạo) thì sẽ báo lỗi `NameError`. Vì vậy luôn khởi tạo trước khi cập nhật.

2. while – vòng lặp điều kiện

- Định nghĩa: lặp một khối lệnh miễn là điều kiện còn đúng (True).

```
1 n = 5
2 while n > 0:
3     print(n)
4     n = n - 1
5 print("Blastoff!")
```

- Giải thích:
- Trước mỗi lần lặp, Python kiểm tra $n > 0$.
- Nếu True, thực hiện thân vòng lặp (in n và giảm n).
- Khi điều kiện False, thoát vòng lặp và chạy lệnh tiếp theo ngoài vòng lặp.
- Dùng `while` khi số lần lặp không biết trước và phụ thuộc vào điều kiện.

3. Vòng lặp vô hạn (Infinite loop) & break

- Định nghĩa: vòng lặp tiếp tục mãi nếu điều kiện luôn đúng; `break` dùng để thoát sớm.

```
1 while True:
2     line = input("> ")
3     if line == "done":
4         break
5     print(line)
```

- Giải thích:

`while True` tạo vòng lặp vô hạn – phải có `break` trong thân vòng để kết thúc khi điều kiện mong muốn xảy ra (ở ví dụ: khi người dùng nhập "done"). Cách này thuận tiện để kiểm tra điều kiện ở bất kỳ vị trí trong thân vòng, không nhất thiết ở đầu.

4. continue – bỏ phần còn lại của vòng hiện tại

```
1 while True:
2     line = input("> ")
3     if line == "done":
4         break
5     print(line)
```

- Giải thích:

Khi gặp `continue`, chương trình không chạy phần code sau nó trong lần lặp đó mà quay lại đầu vòng lặp để kiểm tra điều kiện và tiếp tục.

5. Accumulator, Counter – tổng và đếm (pattern phổ biến)

- Định nghĩa:
- Accumulator (tổng) dùng để cộng dồn giá trị.
- Counter dùng để đếm số lượng phần tử thỏa điều kiện

```
1 total = 0 # accumulator
2 count = 0 # counter
3 for num in [4,5,7]:
4     total += num
5     count += 1
6 average = total / count
```

- Giải thích:

Khởi tạo `total = 0`, `count = 0`. Trong mỗi vòng, thêm giá trị vào `total` và tăng `count`. Cuối cùng dùng để tính trung bình. Đây là mẫu rất thường gặp khi xử lý dữ liệu.

6. Tìm max/min trong vòng lặp

```
1 largest = None
2 for v in [3, 10, 2, 8]:
3     if largest is None or v > largest:
4         largest = v
5 # largest = 10
```

- Giải thích:

Khởi `largest = None` để biết lần đầu chưa có giá trị. Sau đó so sánh từng phần tử, cập nhật khi phần tử lớn hơn giá trị lưu. Tương tự cho `smallest` với $v < \text{smallest}$.